

Cercidiphyllum was altijd een vrij onbekende boom maar raakt stilletjes aan bekender. Niet vanwege de bloem, maar juist vanwege het blad. Dat blad speelt de hoofdrol, van het vroege voorjaar tot diep in de herfst. Met vorm, kleur en geur.

Tekst: Emiel van den Berg
Fotografie: Visionspictures.com

Cercidiphyllum heeft als Nederlandse naam Katsuraboom. Van oorsprong is de boom afkomstig uit China en Japan en in de bossen van Japan behoort hij tot de hoogste vertegenwoordigers. Het zachte hout wordt daar gebruikt voor de fabricage van meubels. De natuurlijke habitus van de boom is meestal meerstammig; is er sprake van slechts één stam dan is die meestal laag vertakkend. In cultuur wordt Cercidiphyllum meestal op stam gekweekt, maar nu meerstammig alweer een aantal jaren een trend is, is de boom regelmatig als meerstammig of laagvertakkend te koop.

In 1865 arriveerden de eerste exemplaren van Cercidiphyllum in Noord-Amerika, enige jaren later volgde Europa. Deze werden vrijwel alleen in arboreta en liefhebberstuinen aangeplant wat jammer is aangezien de boom vrijwel probleemloos overal groeit. Omdat het blad van Cercidiphyllum lijkt op dat van Cercis – de judasboom – is de geslachtsnaam samengesteld uit de woorden cercidis (dat ‘van Cercis’ betekent) en phullon (letterlijke vertaling ‘blad’). Cercidiphyllum behoort tot de Cercidiphyllaceae, een familie waarvan Cercidiphyllum het enige geslacht is. Het geslacht kende tot voor kort twee soorten, *C. magnificum* en *C. japonicum*, echter de eerste heeft als nieuwe naam *C. japonicum* var. *magnificum* gekregen zodat tegenwoordig nog maar sprake is van één soort.

KOEKJESBOOM

Hanneke Jelles, hoofd educatie bij de Hortus Botanicus in Leiden, noemt Cercidiphyllum een bijzondere sierboom voor het voorjaar. “Een van de opvallendste kenmerken is het vroeg uitlopen van het loof. Elk blad heeft een mooie bronsgroene kleur en de vorm van een Verkade-koekje, inclusief de kartelrand.” Klein nadeel is wel dat dat jonge loof kwetsbaar is bij een late vorst. Echter, de boom herstelt zich

Cercidiphyllum japonicum
‘Glowball’

Plantnaam: Cercidiphyllum japonicum - Katsuraboom
Groei vorm: hoge boom met ovale tot ronde kroon
Blad: eirond tot bijna rond
Bloem: voorjaar, onopvallend
Bijzonderheden: decoratief blad, tot in herfst

HANNEKE JELLES:

‘Alle seizoenen de moeite’

makkelijk en binnen korte tijd verschijnt er weer nieuw blad. De vorm van het tegenoverstaande blad is eirond tot bijna rond en noemenswaardig zijn nog de roodgekleurde, tot circa 3 centimeter lange bladstelen. Gedurende de zomer zijn de bladeren blauwachtig dof-groen maar in de herfst is er een fraaie verkleuring naar geel tot oranje. “Binnen in het blad heb je vaak een mooie overloop van kleuren.” Opvallend in die periode is de kenmerkende geur die de boom verspreidt. “Rond de boom hangt de geur van karamel, sommigen hebben het over versgebakken koekjes De Duitse naam is niet voor niets Kuchenbaum.” Cercidiphyllum kent mannelijke en vrouwelijke vormen. “Voor de bloemen moet je oog hebben, deze zijn sliertvormig en staan in kleine bundels. Ook de vruchten zijn bescheiden, ze lijken op kleine sperzieboontjes.”

WINTERSILHOUET

De soort *C. japonicum* groeit uit tot een ruim 10 meter hoge boom en ontwikkelt een kroonvorm die van opgaand via ovaal naar rond gaat. Met zijn oppervlakkige en fijne wortelgestel is het geen boom voor in de verharding. Halfver-

harding wordt getolereerd. Wat betreft grondsoort verlangt de boom een voedzame grond. Verschillende cultivars hebben een andere groeiwijze. Een treurvorm heeft de vrij recent op de markt gekomen ‘Amazing Grace’. Ook de al in de 17e eeuw gecultiveerde ‘Pendulum’ heeft afhanginge takken. “In de Hortus Botanicus in Leiden groeit zowel ‘Pendulum’ als de soort. Beide al van enig formaat. Ook in het Von Gimborn Arboretum groeit de soort, in een mooi bosje staan verschillende exemplaren dicht opeen. Dan valt het fraaie wintersilhouet extra op.” Een middelgrote, opgaande, roodbladige vorm is ‘Rotfuchs’. Het purperode blad kleurt gedurende de zomer donkerder en in de herfst oranjebruin. De jonge variëteiten ‘Peach’, ‘Strawberry’ en ‘Rapsberry’ lijken sterk op elkaar. Het verschil zit in de herfstverkleuring die bij ‘Peach’ geelachtig is, bij ‘Strawberry’ richting het rood gaat en bij ‘Rapsberry’ purperroze wordt. De cultivar ‘Ruby’ blijft kleiner dan de soort en onderscheidt zich door de roodbruine kleur van het uitlopende loof. De zeer recent geïntroduceerde ‘Glowball’ heeft intens rode voorjaarsuitlopers. In de herfst verkleurt het blad goudgeel.